

Cushingova bolezen je stanje, ko v telesu kronično nastaja prevelika količina hormonov nadledvične žleze, glukokortikoidov. Gre za razmeroma zapleteno bolezen, pri kateri se pojavlja veliko kliničnih znakov in tudi različnih vzrokov zanjo.

Cushingova bolezen

Cushingova bolezen (to stanje imenujemo tudi hiperdrenokorticism) je pravzaprav stanje, ki se pojavlja pri psih v srednjih letih in tudi pri starejših. Ponavadi se pojavi v starosti od šestega pa vse do šestnajstega leta. Bolezni sta enakovredno podvržena oba spola, se pa pogosteje pojavlja pri določenih pasmah, kot so kodri, jazbečarji, nemški bokserji in nemški ovčarji. Pri mačkah se pojavlja bolezen redkeje in v večini primerov hkrati s sladkorno boleznijo. Mi pa se bomo tokrat omejili le na bolezen pri psih.

Posledica kronično povečane koncentracije glukokortikoidov v krvi pri psih povzročajo različne kombinacije bolezenskih znakov in poškodb. Bolezen napreduje počasi in tudi znaki se kažejo postopoma, zato marsikateri skrbnik bolezenske spremembe pripisuje procesu staranja. Pri nekaterih psih se pojavlja le eden od kliničnih znakov, pri večini pa več.

Eden najpogostejših bolezenskih znakov je povečana količina popite vode, posledica tega pa je povečano izločanje urina. Prizadeti psi popijejo od dvakrat do desetkrat več vode, kot je normalno, in je seveda tolikokrat več tudi izločijo z urinom. Poprej sobno čisti psi začnejo urinirati po hiši, saj se jim zaradi veliko popite vode mehur zelo hitro polni. Ta znak je značilen za petinosemdeset odstotkov primerov.

Eden pogostejših znakov boleznij je tudi povečanje teka, opazimo ga pri približno osemdesetih odstotkih primerov. Psi lahko začnejo hrano "krasti", "vdirati" v koše za smeti, stalno prosjačijo in postanejo zelo zaščitniški do svoje posode s hrano. Kljub drugim bolezenskim

Foto: Sašo Novak

znakom pa si marsikateri skrbnik razlagajo, da je s psom vse v redu in da gre le za odličen tek.

Enako pogost znak Cushingove boleznij je tudi povečanje obsega trebuha. Ta znak se pojavi zaradi razraščanja maščobnega tkiva v trebuhu in oslabilite mišic trebušne stene.

Med zelo pogoste znake boleznij sodita tudi obojestransko in simetrično izgubljanje dlake in tanjšanje kože. Ocenjujejo, da ima ta dva znaka od petdeset do devetdeset odstotkov prizadetih psov. Prav izgubljanje dlake pa je najpogostejši razlog, da skrbniki svojega psa pripeljejo na pregled k veterinarju. Pes začne dlako najprej izgubljati na bolj izpostavljenih mestih, kot sta komolca, nato pa se izpadanje dlake razširi na boke in trebuh. Izpadanje dlake lahko napreduje do tolikšne mere, da ostane dlaka le še na glavi in nogah. Če psu z roko nagubamo kožo, lahko ugotovimo, da se je precej stanjšala. Krvne žilice postanejo precej bolj krhke, zato pogosto opazimo podplutbe. Na takšni koži so pogostejše poškodbe, celjenje pa je počasnejše.

Poleg prej naštetih najpogostejših znakov se lahko pojavi še sopeče dihanje,

ponavljajoče se okužbe sečil, zmanjšana plodnost in oslabele mišice.

Zakaj pride do povečanja koncentracije nadledvičnih hormonov (glukokortikoidov) v organizmu in zato do Cushingove boleznij? Povečano nastajanje glukokortikoidov je lahko posledica težav v nadledvični žlezi, denimo zaradi raka žlezni celic. Po drugi strani pa lahko nadledvična žleza izloča več hormonov zaradi delovanja drugega hormona, ki spodbuja izločanje glukokortikoidov iz nadledvične žleze. Do Cushingove boleznij pa lahko pride tudi zaradi visokih doz glukokortikoidov, ki jih predpiše veterinar kot del zdravljenja česa drugega. Za to obliko boleznij je značilno, da znaki boleznij izginejo, ko prekinemo zdravljenje s glukokortikoidi.

Postavitev diagnoze ponavadi ni preprosta, saj so v mnogih primerih bolezenski znaki precej raznovrstni, pes pa lahko kaže le blago obliko enega od znakov ali pa so znaki kombinirani. Zato je treba za postavitev diagnoze opraviti natančne laboratorijske preiskave, veterinar pa lahko opravi tudi katerega od posebnih testov.

Tudi načini zdravljenja so različni in odvisni od vzroka. Zdravljenje je lahko kirurško (odstranitev rakave nadledvične žleze), lahko pa z zdravili. Cilj zdravljenja je, da raven hormonov nadledvične žleze spravimo čimbolj na normalo. Na srečo je pri pogostejši obliki Cushingove boleznij zdravljenje ponavadi uspešno. Nekateri znaki boleznij izginejo dokaj hitro, drugi pa bolj postopoma. Tek in količina popite vode se vrmeta na normalno raven že po nekaj tednih, medtem ko se stanje dlake ali kožuha lahko izboljšuje kar več mesecev.